

هر صاحب طلا و نقره ای که زکات آن را ندهد، روز قیامت طلا و نقره اش به ورق هایی از آتش تبدیل می شود و این ورق ها را در آتش دوزخ، داغ می کنند و سپس با آن پهلوها، پیشانی و پشت آن شخص را داغ می نهند.

از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «مَا مِنْ صَاحِبِ ذَهَبٍ، وَلَا فِضَّةٍ، لَا يُؤَدِّي مِنْهَا حَقَّهَا إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ صُفِّحَتْ لَهُ صَفَائِحُ مِنْ نَارٍ، فَأَحْمِيَ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ، فَيُكْوَى بِهَا جَنْبُهُ، وَجَبْهُ، وَظَهْرُهُ، كُلَّمَا بَرَدَتْ أُعِيدَتْ لَهُ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ، حَتَّى يُفْضَى بَيْنَ الْعِبَادِ قَيْرَى سَبِيلَهُ، إِمَّا إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِمَّا إِلَى النَّارِ»: «هر صاحب طلا و نقره ای که زکات آن را ندهد، روز قیامت طلا و نقره اش به ورق هایی از آتش تبدیل می شود و این ورق ها را در آتش دوزخ، داغ می کنند و سپس با آن پهلوها، پیشانی و پشت آن شخص را داغ می نهند و هر بار که این ورق ها سرد شود، دوباره داغ می گردد و این عذاب برای آن شخص در روزی که مقدارش به اندازه ی پنجاه هزار سال است، ادامه دارد تا آن که در میان بندگان، حُکم می شود و سپس مسیر آن فرد به سوی بهشت یا به سوی دوزخ، مشخص می گردد». گفته شد: یا رسول الله، شتر چه طور؟ فرمود: «وَلَا صَاحِبِ إِبِلٍ لَا يُؤَدِّي مِنْهَا حَقَّهَا، وَمِنْ حَقَّهَا خَلْبُهَا يَوْمَ وِرْدِهَا، إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ يُطَّحُّ لَهَا بِقَاعٍ قَرَقَرٍ أَوْ قَرَّ مَا كَانَتْ، لَا يَفْقَدُ مِنْهَا فَصِيلًا وَاحِدًا، تَطْوُهُ بِأَخْفَافِهَا، وَتَعْصُهُ بِأَفْوَاهِهَا، كُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ أَوْلَاهَا، رُدَّ عَلَيْهِ أَحْرَاهَا، فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ، حَتَّى يُفْضَى بَيْنَ الْعِبَادِ، قَيْرَى سَبِيلَهُ، إِمَّا إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِمَّا إِلَى النَّارِ»: «همچنین هر صاحب شتری که حق آنها را ادا نکند - و یکی از این حقوق، دوشیدن آنها در محل آبشخور (و بخشیدن بخشی از شیرشان به فقیران و رهگذران است) - روز قیامت در زمینی هموار و پهناور خوابانیده می شود و شتران با بهترین و فربه ترین حالتی که در دنیا داشته اند، بدون اینکه حتی یک بچه شتر نیز از آنها کم شده باشد، او را زیر سُم های خود له می کنند و با دهان شان گاز می گیرند و هرگاه آخرین شتر از روی او عبور کند، شتر نخست بر می گردد و این عذاب برای آن شخص در روزی که مقدارش به اندازه ی پنجاه هزار سال است، ادامه دارد تا آن که در میان بندگان حُکم می شود و سپس مسیر آن فرد به سوی بهشت یا به سوی دوزخ، مشخص می گردد». عرض شد: یا رسول الله، گاو و گوسفند چه حکمی دارند؟ فرمود: «وَلَا صَاحِبِ بَقَرٍ وَلَا عَمَمٍ لَا يُؤَدِّي مِنْهَا حَقَّهَا، إِلَّا إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ، يُطَّحُّ لَهَا بِقَاعٍ قَرَقَرٍ، لَا يَفْقَدُ مِنْهَا شَيْئًا، لَيْسَ فِيهَا عَفْصَاءُ، وَلَا جَلْحَاءُ، وَلَا عَصْبَاءُ، تَنْطَحُهُ بِقُرُونِهَا، وَتَطْوُهُ بِأَفْوَاهِهَا، كُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ أَوْلَاهَا، رُدَّ عَلَيْهِ أَحْرَاهَا، فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى يُفْضَى بَيْنَ الْعِبَادِ، قَيْرَى سَبِيلَهُ، إِمَّا إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِمَّا إِلَى النَّارِ»: «همین طور هر صاحب گاو و گوسفندی که زکات شان را ندهد، روز قیامت در زمینی هموار و پهناور خوابانیده می شود و گاوها و گوسفندان درحالی که حتی یک عدد از آنها کم نیست و هیچ حیوان کج شاخ، بی شاخ و شاخ شکسته ای در میان آنها وجود ندارد - و همگی شاخ های قوی و سالمی دارند - او را زیر سُم های شان می گیرند و او را شاخ می زنند و آنگاه که آخرین گاو یا گوسفند از روی او می گذرد و به او شاخ می زند، نخستین گاو یا گوسفند باز می گردد و این عذاب برای آن شخص در روزی که مقدارش به اندازه ی پنجاه هزار سال است، ادامه دارد تا آن که در میان بندگان حُکم می شود و سپس مسیر آن فرد به سوی بهشت یا به سوی دوزخ، مشخص می گردد». پرسیده شد: یا رسول الله، حُکم اسب چیست؟ فرمود: «الْحَيْلُ ثَلَاثَةٌ: هِيَ لِرَجُلٍ وَرُرٌ، وَهِيَ لِرَجُلٍ سَيْئُرٌ، وَهِيَ لِرَجُلٍ أَجْرٌ. فَأَمَّا الَّتِي هِيَ لَهُ وَرُرٌ فَرَجُلٌ رَتَبَهَا رِبَاءً وَقَحْرًا وَنِوَاءً عَلَى أَهْلِ الْإِسْلَامِ، فَهِيَ لَهُ وَرُرٌ، وَأَمَّا الَّتِي هِيَ لَهُ سَيْئُرٌ، فَرَجُلٌ رَتَبَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ، ثُمَّ لَمْ يَنْسَ حَقَّ اللَّهِ فِي ظُهُورِهَا، وَلَا رِقَابِهَا، فَهِيَ لَهُ سَيْئُرٌ، وَأَمَّا الَّتِي هِيَ لَهُ أَجْرٌ، فَرَجُلٌ رَتَبَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لِأَهْلِ الْإِسْلَامِ فِي مَرْجٍ، أَوْ رَوْصَةٍ فَمَا أَكَلَتْ مِنْ ذَلِكَ الْمَرْجِ أَوْ الرُّوصَةِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا كُتِبَ لَهُ عَدَدَ مَا أَكَلَتْ حَسَنَاتٌ وَكُتِبَ لَهُ عَدَدَ أَرْوَائِهَا»

وَأَبْوَالِهَا حَسَنَاتٌ، وَلَا تَقْطَعُ طَوْلِهَا فَاسْتَنْتَ شَرَفًا أَوْ شَرَقَيْنِ إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ عَدَدَ آثَارِهَا، وَأَزْوَانِهَا حَسَنَاتٍ، وَلَا مَرَّ بِهَا صَاحِبُهَا عَلَى تَهْرٍ، فَشَرِبَتْ مِنْهُ، وَلَا يُرِيدُ أَنْ يَسْقِيَهَا إِلَّا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ عَدَدَ مَا شَرِبَتْ حَسَنَاتٍ»: «اسب بر سه نوع است: نگهداری اسب برای برخی گناه می باشد و برای برخی دیگر وسیله ی آسایش و پوشاندن نیاز است و برای برخی هم اجر و ثواب دارد؛ اسبی که برای صاحبش مایه ی گناه است، اسبی است که آن را برای تظاهر و فخر فروشی و دشمنی با مسلمانان نگهداری می کند؛ این اسب برای صاحبش مایه ی گناه و وبال است. و اسبی که وسیله ی آسایش و پوشاندن فقر می باشد، اسبی است که صاحبش آن را به خاطر الله نگهداری می کند و از یاد نمی برد که هنگام سوار شدن بر حیوان یا نگهداری از او، فرمان الهی را درباره ی حیوان رعایت کند؛ چنین اسبی سبب آسایش و نجات صاحبش می باشد. و اسبی که برای صاحبش اجر و ثواب دارد، اسبی است که شخص آن را در راه الله و برای - جهاد یا - خدمت به مسلمانان، در چراگاهی بزرگ یا کوچک نگهداری می کند؛ چنین اسبی برای صاحبش مایه ی اجر و ثواب است و هرچه از آن چراگاه یا مرغزار بخورد، برای صاحبش به شمار برگ ها یا گیاهانی که می خورد، نیکی نوشته می شود و به تعداد سرگین ها و ادراهایش برای صاحبش نیکی ثبت و منظور می گردد. و اگر اسب طنابش را پاره کند و از یک یا دو تپه بگذرد، به تعداد جای پاها و فضولاتی که برجا می گذارد، به صاحبش اجر و پاداش می رسد؛ و چنانچه از نهری بگذرد و آب بخورد، حتی اگر صاحبش قصد آب دادن آن را نداشته باشد، الله متعال به اندازه ی آبی که این اسب نوشیده، برای صاحبش اجر و پاداش منظور می فرماید». گفته شد: یا رسول الله، حُکْمُ الْإِغْهَا چيست؟ فرمود: «مَا أَنْزَلَ عَلَيَّ فِي الْحُمْرِ شَيْءٌ إِلَّا هَذِهِ الْآيَةُ الْقَادَةُ الْجَامِعَةُ: "فَمَنْ يَعْمَلْ مِنْقَالَ ذَرَّةً حَيْرًا يَرَهُ * وَمَنْ يَعْمَلْ مِنْقَالَ ذَرَّةً حَيْرًا يَرَهُ"»: «در این باره چیزی بر من نازل نشده جز این آیه ی کم نظیر و جامع: «فَمَنْ يَعْمَلْ مِنْقَالَ ذَرَّةً حَيْرًا يَرَهُ * وَمَنْ يَعْمَلْ مِنْقَالَ ذَرَّةً حَيْرًا يَرَهُ» [زلزله: 7 و 8] «آنگاه هرکس به اندازه [ذره ای کار نیک انجام داده باشد، [پاداش] آن را می بیند؛ و هرکس به اندازه ذره ای کار بد کرده باشد، [کیفر] آن را می بیند».

[صحیح است] [متفق علیه]

"هر صاحب طلا و نقره ای که زکات آن را ندهد، روز قیامت طلا و نقره اش به ورق هایی از آتش تبدیل می شود و این ورق ها را در آتش دوزخ داغ می کنند و سپس با آن پهلوها، پیشانی و پشت آن شخص را داغ می نهند و هر بار که این ورق ها سرد شود، دوباره داغ می گردد و این عذاب برای آن شخص در روزی که مقدارش به اندازه ی پنجاه هزار سال است، ادامه دارد تا آن که در میان بندگان، حُکْم می شود و سپس مسیر آن فرد به سوی بهشت یا به سوی دوزخ، مشخص می گردد". پس در هر حال پرداخت زکات طلا و نقره واجب است و اگر زکات آنها پرداخت نشود، مجازاتش همین است که در این روایت آمده است. در ادامه می فرماید: "همچنین هر صاحب شتری که حق آنها را ادا نکند" پس اگر صاحب شتر از دادن زکاتی که الله بر آن واجب نموده، خودداری کند و نیز از دوشیدن آنها در محل آبشخور و بخشیدن بخشی از شیرشان به فقیران و رهگذران امتناع کند. "روز قیامت در زمینی هموار و پهناور خوابانیده می شود و شتران با بهترین و فربه ترین - و در روایت مسلم: "با بزرگترین" - حالتی که در دنیا داشته اند، بدون اینکه حتی یک بچه شتر نیز از آنها کم شده باشد، او را زیر سُم های خود لِه می کنند و با دهان شان گاز می گیرند و هرگاه اولین شتر از روی او عبور کند، شتر آخر بر می گردد؛" و در روایت مسلم آمده است: «وقتی آخرین آنها از رویش رد می شود، اولی دوباره باز می گردد و از روی او رد می شود». یعنی همواره پنجاه هزار سال چنین عذاب می بیند تا اینکه بین بندگان حکم و قضاوت شود و سپس مسیر آن فرد به سوی بهشت یا به سوی دوزخ مشخص می گردد. "عرض شد: یا رسول الله، گاو و گوسفند چه حُکمی دارند؟ فرمود: «همین طور هر صاحب گاو و گوسفندی که زکات شان را ندهد، روز قیامت در زمینی هموار و پهناور خوابانیده می شود...» و در مورد کسی که زکات گاو و گوسفندان را ادا نکند، همان عذابی ذکر شد که برای کسی که زکات شتر را ادا نکند، بیان شد. و حیوانات شاخ دار با شاخ های سالم و قوی خود حاضر می شوند تا اینکه محکم تر و سخت تر او را بزنند. "پرسیده شد: یا رسول الله، حُکْم اسب چیست؟ فرمود: «اسب بر سه نوع است: نگهداری اسب برای برخی گناه می باشد و برای برخی دیگر وسیله ی آسایش و پوشاندن نیاز است و برای برخی هم اجر و ثواب دارد" یعنی: سه صنف اسب وجود دارد، سپس در مورد نوع اول چنین می فرماید: "اسبی که برای صاحبش مایه ی گناه است، اسبی است که شخص آن را برای تظاهر و فخر فروشی و دشمنی با مسلمانان نگهداری می کند؛ این اسب برای صاحبش مایه ی گناه و وبال است". اما نوع دوم را اینگونه بیان می فرماید: "و اسبی که وسیله ی آسایش و پوشاندن فقر می باشد، اسبی است که صاحبش آن را به خاطر الله نگهداری می کند و از یاد نمی برد که هنگام سوار شدن بر حیوان یا نگهداری از او، فرمان الهی را درباره ی حیوان رعایت کند؛ چنین اسبی سبب آسایش و نجات صاحبش می باشد"

یعنی: اسبی که صاحبش آن را برای رفع نیازش آماده نموده است، تا از گُره ها، شیر، سواری و اجاره آن بهره ببرد و اینگونه از نیازمندی به مردم مصون باشد، عملش در راستای طاعت و بندگی الله و کسب رضای اوست، پس این اسب موجب نجات وی می شود، زیرا گدایی کردن از مردم درحالی که انسان به قدر کفایت دارد، حرام است. "و از یاد نمی برد که هنگام سوار شدن بر حیوان یا نگهداری از او، فرمان الهی را درباره ی حیوان رعایت کند" به این صورت که در راه الله آن را سوار شود، یا برای حاجات و نیازهای خود سوارش شود و بیش از توان اسب بر او بار نکند و چنانکه لازم است به او برسد و ضرر و زیان را از او دور نماید. چنین اسبی سبب نجات صاحبش از فقر است. رسول الله صلی الله علیه وسلم در توصیف نوع سوم می فرماید: "و اسبی که برای صاحبش اجر و ثواب دارد، اسبی است که شخص آن را در راه الله و برای - جهاد یا - خدمت به مسلمانان، در چراگاهی بزرگ یا کوچک نگهداری می کند؛ چنین اسبی برای صاحبش مایه ی اجر و ثواب است و هرچه از آن چراگاه یا مرغزار بخورد، برای صاحبش به شمار برگ ها یا گیاهانی که می خورد، نیکی نوشته می شود و به تعدادِ سرگین ها و ادرارهایش برای صاحبش نیکی ثبت و منظور می گردد. و اگر اسب طنابش را پاره کند و از یک یا دو تپه بگذرد، به تعدادِ جای پاها و فضولاتی که برجا می گذارد، به صاحبش اجر و پاداش می رسد؛ و چنانچه از نهری بگذرد و آب بخورد، حتی اگر صاحبش قصد آب دادن آن را نداشته باشد، الله متعال به اندازه ی آبی که این اسب نوشیده است، برای صاحبش اجر و پاداش منظور می فرماید" یعنی آن را برای جهاد در راه الله آماده نماید، تفاوتی ندارد که خودش با آن به جهاد برود یا آن را وقف جهاد با کافران نماید. چنانکه رسول الله صلی الله علیه وسلم در حدیثی می فرمایند: «مَنْ جَهَّزَ غَازِيًا فَقَدْ عَزَّاهُ»؛ «هرکس مجاهدی را مجهز کند، درواقع جهاد کرده است». این شخص اسبش را برای جهاد در راه الله و اعلائی کلمه الله آماده کرده است، پس هر اندازه از گیاهان بخورد، برای صاحبش ثواب منظور می گردد، حتی در ازای ادرار و سرگینش نیز برای صاحبش ثواب نوشته می شود. و پروردگارت به هیچکس ظلم نمی کند. "و اگر اسب طنابش را پاره کند و از یک یا دو تپه بگذرد، به تعدادِ جای پاها و فضولاتی که برجا می گذارد، به صاحبش اجر و پاداش می رسد" حتی اگر طنابی را پاره نماید که به او بسته اند تا در همان محدوده ای که هست بچرد؛ و برود و در مکان دیگری بچرد، به تعدادِ جای پاها و فضولاتی که برجا می گذارد، به صاحبش اجر و پاداش می رسد. "و چنانچه از نهری بگذرد و آب بخورد، حتی اگر صاحبش قصد آب دادن آن را نداشته باشد، الله متعال به اندازه ی آبی که این اسب نوشیده است، برای صاحبش اجر و پاداش منظور می فرماید" یعنی: حتی اگر صاحب آن نیت آب دادن به او را نداشته باشد، اما اسب برود و از نهری آب بنوشد، به هر میزان آبی که نوشیده برایش ثواب منظور می گردد و به همان نیت ابتدایی او یعنی پرورش این اسب در راه الله، اکتفا می شود. و همراه بودن نیت در تمامی اعمالش از ابتدا تا انتها، شرط دریافت پاداش نیست، مادامی که نیت ابتدایی خود را نقض ننماید. "گفته شد: یا رسول الله، حُکم الاغ ها چیست؟" یعنی: آیا الاغ نیز حکمش مانند شتر و گاو و گوسفند است و باید زکاتش داده شود یا حکم اسب را دارد؟ "فرمود: در این باره چیزی بر من نازل نشده است" یعنی در این مورد به طور مشخص نصی بر من نازل نشده است؛ اما این آیه ی عام و دربردارنده ی هر خیر و معروفی نازل شده است. "فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ * وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ" متفق علیه؛ این آیه تمامی انواع خیر و شر را شامل می شود، زیرا وقتی الله متعال یک ذره را نیز در نظر می گیرد و پاداش و جزای آن را می دهد، مسلماً در مورد نیکی ها و بدی های بزرگ تر از باب اولی چنین می کند؛ چنانکه الله متعال می فرماید: «يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا» [آل عمران: 30] «[روز قیامت،] روزی [است] که هرکس آنچه از کار نیک [و بد] انجام داده است حاضر می بیند و آرزو می کند میان او و اعمال بدی که انجام داده است فاصله زیادی باشد».

<https://sunnah.global/hadeeth/fa/show/6611>

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

